

Regionalny Program Operacyjny dla woj.
świętokrzyskiego
a dotychczasowe doświadczenia ze szczególnym
uwzględnieniem zagadnień dot. transportu, energetyki
oraz bioróżnorodności

Rafał Pawelec

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię w ramach SZWAJCARSKIEGO PROGRAMU
WSPÓŁPRACY Z NOWYMI KRAJAMI CZŁONKOWSKIMI UNII EUROPEJSKIEJ

Zrównoważony rozwój w założeniach RPO WŚ

- Transport
- Energetyka, odnawialne źródła energii
- Dziedzictwo naturalne (bioróżnorodności)

Transport

Województwo Świętokrzyskie zlokalizowane jest w południowo-środkowej części Polski. Sąsiaduje z sześcioma województwami (mazowieckie, lubelskie, podkarpackie, małopolskie, śląskie, łódzkie). Odległości pomiędzy Kielcami a stolicami sąsiednich regionów nie przekraczają 200 km.

Transport

Problemy :

- Pozycja konkurencyjna regionu, wiążąca się z relatywnie bliskim dystansem do innych miast wojewódzkich nie jest w pełni wykorzystywana, w znacznej mierze z uwagi na niewystarczający stan połączeń komunikacyjnych z tymi ośrodkami
- Obecny stan dróg krajowych i ekspresowych, przebiegających przez województwo świętokrzyskie, pomimo realizacji projektów inwestycyjnych z udziałem środków unijnych na lata 2007-2013, nie pozwala na sprawne połączenie z siecią autostrad oraz największymi polskimi aglomeracjami
- Istniejący system połączeń kolejowych w województwie świętokrzyskim, zarówno pod kątem jakości infrastruktury i taboru, oraz czasu podróży, w zdecydowany sposób odbiega od potrzeb komunikacyjnych mieszkańców regionu świętokrzyskiego i podmiotów gospodarczych w nim zlokalizowanych

Transport

Cele :

- Rozbudowa dróg w szczególności dróg wojewódzkich
- Rozbudowa sektora transportu kolejowego w szczególności dofinansowanie minimum dla jednego projektu, którego realizacja ułatwi połączenie Kielc z Centralną Magistralą Kolejową
- Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszych infrastruktur sieciowych:
 - zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T,
 - rozwój przyjaznych dla środowiska i niskoemisyjnych systemów transportu, włączając transport śródlądowy i połączenia multimodalne,
 - rozwój i rehabilitacja kompleksowego, nowoczesnego i interoperacyjnego systemu transportu kolejowego.

Transport

Oś priorytetowa 5. Nowoczesna komunikacja

Cele osi priorytetowej:

Cel szczegółowy 1. Poprawa połączeń transportowych województwa z siecią korytarzy krajowych i europejskich oraz największymi polskimi miastami.

Cel szczegółowy 2. Poprawa jakości wewnętrznych połączeń komunikacyjnych w regionie, szczególnie w kontekście zwiększenia dostępu do lokalnych rynków pracy oraz stref aktywności gospodarczej

Transport

Priorytet inwestycyjny 7.3. rozwój przyjaznych dla środowiska i niskoemisyjnych systemów transportu, włączając transport śródlądowy, morski, porty i połączenia multimodalne

Najważniejsze typy przedsięwzięć:

W ramach tego priorytetu planuje się wsparcie kompleksowych projektów z zakresu budowy, przebudowy lub modernizacji infrastruktury oraz wdrażania rozwiązań i technik zarządzania i monitorowania ruchu dla:

- centrów logistycznych i terminali przeładunkowych (nie należących do sieci TEN-T),
- centrów przesiadkowych (w tym np. parkingi Park&Ride, parkingi rowerowe). Poziom dofinansowania:

Transport

Priorytet inwestycyjny 7.4. rozwój i rehabilitacja kompleksowego, nowoczesnego i interoperacyjnego systemu transportu kolejowego

Najważniejsze typy przedsięwzięć:

W ramach tego priorytetu inwestycyjnego planuje się realizację projektu, dotyczącego budowy i przebudowy infrastruktury kolejowej.

Energetyka, odnawialne źródła energii

Komisja Europejska w Stanowisku w sprawie opracowania umowy o partnerstwie i programów w Polsce na lata 2014–2020, w zdecydowany sposób wskazuje na bariery dla wzrostu konkurencyjności polskiej gospodarki, wynikające z nieefektywnego gospodarowania zasobami. Podkreśla się, że polska gospodarka jest wciąż ponad dwukrotnie bardziej energochłonna niż średnia UE, zwracając jednocześnie uwagę na „gospodarczy i techniczny potencjał wprowadzenia ograniczeń zużycia energii, zwłaszcza w budynkach mieszkalnych i budynkach użytku publicznego, w MŚP, w lokalnej gospodarce energetycznej, w oświetleniu ulic oraz w produkcji energii elektrycznej”. W opinii Komisji, polskie regiony i miasta powinny inwestować w odnawialne źródła energii zgodnie z lokalnym potencjałem energetycznym, aby wspierać lokalny rozwój.

Energetyka, odnawialne źródła energii

Problemy :

- niedostatecznym poziomem planowania energetycznego w gminach i, spowodowanym brakiem wystarczających środków finansowych, złym stanem technicznym sieci średnich i niskich napięć. Ograniczenia infrastrukturalne, w szczególności w zakresie rozwoju sieci energetycznych, stanowią poważną barierę zarówno w zaspokojeniu potrzeb energetycznych mieszkańców regionu (bezpieczeństwo energetyczne), jak i w rozwoju OZE, ponieważ jednym z ważniejszych czynników warunkujących rozwój branży OZE jest możliwość przyłączenia infrastruktury wytwórczej do sieci elektroenergetycznej
- -wsparcie dla przedsięwzięć z zakresu efektywności energetycznej, zarówno w sferze publicznej, jak i w przedsiębiorstwach. Ponadto, planowane jest dofinansowanie projektów, których celem będzie promocja strategii niskoemisyjnych dla wszystkich typów obszarów w regionie, w szczególności na obszarach miejskich, jak również wspieranie zrównoważonego transportu miejskiego oraz podejmowania odpowiednich działań adaptacyjnych i mitygacyjnych.

Energetyka, odnawialne źródła energii

Cele:

- zapewnienie 20% udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych w bilansie energii finalnej, ograniczenie emisji gazów cieplarnianych o 20% w stosunku do poziomu emisji z 1990 roku oraz zwiększenie efektywności wykorzystania energii
- Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii oraz poprawa efektywności energetycznej w gospodarce
- działania na rzecz zapewnienia powszechnego bezpieczeństwa energetycznego w zakresie bieżących i perspektywicznych potrzeb dostępu do nośników energii oraz zapewnienie zamienności nośników energii wszystkim jej odbiorcom, gdzie szczególne wsparcie powinny uzyskać inwestycje pozwalające na efektywne wykorzystanie odnawialnych źródeł energii (głównie energia słoneczna, wiatrowa, wodna, geotermia płytka oraz energia wytwarzana z biomasy)

Energetyka, odnawialne źródła energii

Oś priorytetowa 3. Efektywna i zielona energia

Cele osi priorytetowej:

Cel szczegółowy 1. Zwiększenie produkcji energii w województwie świętokrzyskim, pochodzących ze źródeł odnawialnych, wraz z budową systemów dystrybucji energii ze źródeł odnawialnych.

Cel szczegółowy 2. Wsparcie dla produkcji urządzeń i komponentów, służących uzyskiwaniu energii ze źródeł odnawialnych.

Cel szczegółowy 3. Poprawa efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach, prowadzących działalność w województwie świętokrzyskim.

Cel szczegółowy 4. Poprawa efektywności energetycznej w budynkach publicznych oraz w sektorze mieszkaniowym.

Cel szczegółowy 5. Wsparcie dla realizacji planów niskoemisyjnych.

Cel szczegółowy 6. Zwiększenie produkcji energii elektrycznej i ciepłej w skojarzeniu.

Energetyka, odnawialne źródła energii

Priorytety inwestycyjne realizowane w ramach osi priorytetowej:

Priorytet inwestycyjny 4.1. promowanie produkcji i dystrybucji odnawialnych źródeł energii.

Wsparcie skierowane zostanie na projekty, dotyczące:

- wytwarzania energii pochodzącej ze wszystkich źródeł odnawialnych, budowy oraz modernizacji sieci dystrybucyjnych niskiego i średniego napięcia,
- umożliwiających przyłączenie jednostek wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych do Krajowego Systemu Elektroenergetycznego.
- wytwarzania urządzeń do produkcji energii ze źródeł odnawialnych oraz biopaliw,
- produkcji biokomponentów i biopaliw.

Energetyka, odnawialne źródła energii

Priorytety inwestycyjne realizowane w ramach osi priorytetowej:

Priorytet inwestycyjny 4.2. promowanie efektywności energetycznej i wykorzystania OZE przez przedsiębiorstwa.

Najważniejsze typy przedsięwzięć:

Przewiduje się dofinansowanie projektów inwestycyjnych, dotyczących poprawy efektywności energetycznej w MŚP, m.in. skutkujących zmniejszeniem strat wody, energii elektrycznej, energii cieplnej.

Energetyka, odnawialne źródła energii

Priorytety inwestycyjne realizowane w ramach osi priorytetowej:

Priorytet inwestycyjny 4.3. wspieranie efektywności energetycznej i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w budynkach publicznych i sektorze mieszkaniowym.

Najważniejsze typy przedsięwzięć:

Interwencja zostanie skierowana na projekty, dotyczące kompleksowej modernizacji energetycznej budynków publicznych (z wyłączeniem jednostek podległych administracji centralnej) oraz mieszkalnych wraz z wymianą wyposażenia tych obiektów na energooszczędne w zakresie związanym m.in. z:

- ociepleniem obiektu,
- wymianą okien, drzwi zewnętrznych oraz oświetlenia na energooszczędne,
- przebudową systemów grzewczych (wraz z wymianą źródła ciepła), systemów wentylacji i klimatyzacji, systemów wodno-kanalizacyjnych,
- instalacją OZE w modernizowanych energetycznie budynkach,
- instalacją systemów chłodzących, w tym również z OZE.

Energetyka, odnawialne źródła energii

Priorytety inwestycyjne realizowane w ramach osi priorytetowej:

Priorytet inwestycyjny 4.5. promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich typów obszarów, w szczególności na obszarach miejskich, wspieranie zrównoważonego transportu miejskiego oraz podejmowania odpowiednich działań adaptacyjnych i mitygacyjnych.

Najważniejsze typy przedsięwzięć:

W tym priorytecie inwestycyjnym dofinansowanie znajdą projekty, realizujące założenia planów niskoemisyjnych dla poszczególnych obszarów miejskich.

Energetyka, odnawialne źródła energii

Priorytet inwestycyjny 4.7. promowanie wysokosprawnej kogeneracji energii cieplnej i elektrycznej w oparciu o popyt na użytkową energię cieplną.

Najważniejsze typy przedsięwzięć:

- Interwencja w ramach tego priorytetu inwestycyjnego dotyczyć będzie projektów, dotyczących:
- budowy lub przebudowy jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła w skojarzeniu,
- budowy lub przebudowy jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła w skojarzeniu z OZE,
- budowy lub przebudowy jednostek wytwarzania ciepła, w wyniku której jednostki te zostaną zastąpione jednostkami wytwarzania energii w skojarzeniu.

Dziedzictwo naturalne (bioróżnorodności)

Województwo świętokrzyskie charakteryzuje się wysokimi walorami przyrodniczymi, co znajduje odzwierciedlenie w znacznej powierzchni obszarów chronionych (64,5% powierzchni objętej jest różnymi formami ochrony). Bogactwo zasobów dziedzictwa naturalnego stanowi niewątpliwy potencjał regionu, zarówno w kontekście rozwoju turystyki, jak i szeroko pojętej jakości życia mieszkańców województwa.

Na szczególną uwagę zasługuje wykorzystanie cennych zasobów wód leczniczych i termalnych na południu województwa (m.in. Busko-Zdrój, Solec-Zdrój, powiat kazimierski).

Dziedzictwo naturalne (bioróżnorodności)

Konieczność ochrony środowiska, w tym cennych przyrodniczo terenów wymaga dalszych inwestycji w infrastrukturę ochrony środowiska. W 2013 r. 91,5% mieszkańców regionu ma dostęp do sieci wodociągowej. Najślabiej pod tym względem wypadają gminy wiejskie oddalone od ośrodków miejskich. Ponadto niski, w porównaniu do innych województw, jest wskaźnik stosunku długości sieci kanalizacyjnej do sieci wodociągowej. W 2013 r. na 100 km czynnej rozdzielczej sieci wodociągów przypadało w województwie zaledwie 38,1 km czynnej sieci kanalizacyjnej, co jest wynikiem niewiele niższym od średniej dla Polski wynoszącej 39,4. Wskaźnik skanalizowania gmin ukazuje znaczne różnice pomiędzy ośrodkami miejskimi a terenami wiejskimi.

Dziedzictwo naturalne (bioróżnorodności)

Oś priorytetowa 4. Dziedzictwo naturalne i kulturowe

Cele osi priorytetowej:

Cel szczegółowy 1. Tworzenie systemów przeciwdziałania skutkom klęsk żywiołowych oraz usuwania następstw katastrof.

Cel szczegółowy 2. Zapewnienie zintegrowanej i wystarczającej sieci instalacji gospodarowania odpadami.

Cel szczegółowy 3. Poprawa dostępu mieszkańców regionu do systemów oczyszczających ścieki komunalne.

Cel szczegółowy 4. Ochrona, zachowanie i efektywne wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego o znaczeniu regionalnym i ponadregionalnym.

Cel szczegółowy 5. Ochrona obszarów cennych przyrodniczo oraz wykorzystanie lokalnych i regionalnych zasobów przyrodniczych dla zrównoważonego i przyjaznego środowiska rozwoju turystyki.

Cel szczegółowy 6. Poprawa jakości środowiska w miastach i obszarach przemysłowych.

Dziedzictwo naturalne (bioróżnorodności)

Priorytet inwestycyjny 5.2. promowanie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje ryzyka, zapewniających odporność na klęski żywiołowe oraz stworzenie systemów zarządzania klęskami żywiołowymi.

Najważniejsze typy przedsięwzięć:

W tym priorytecie inwestycyjnym wsparcie znajdą przedsięwzięcia, z zakresu rozwoju małej retencji, w tym uwzględniające:

- wykonanie zabezpieczeń obiektów już istniejących (kompleksowe remonty, dostosowanie do obowiązujących standardów, rozbiórki obiektów, których technologiczna żywotność dobiegła końca bądź zagrażają bezpieczeństwu ekologicznemu i społecznemu),
- działania, dotyczące zabezpieczenia obszarów miejskich przed niekorzystnymi zjawiskami pogodowymi i ich następstwami.

Dziedzictwo naturalne (bioróżnorodności)

Priorytet inwestycyjny 6.1. zaspokojenie znaczących potrzeb w zakresie inwestycji w sektorze gospodarki odpadami, tak aby wypełnić zobowiązania wynikające z prawa unijnego

Najważniejsze typy przedsięwzięć:

W priorytecie inwestycyjnym 6.1. interwencja dotyczyć będzie:

- kompleksowych działań skierowanych na poprawę gospodarowania odpadami komunalnymi m.in. poprzez ograniczenie wytwarzania odpadów komunalnych, promocji ponownego wykorzystania, wdrażania technologii odzysku i ostatecznego unieszkodliwiania odpadów komunalnych,
- kompleksowej poprawy gospodarowania odpadami innymi niż komunalne, w tym infrastruktury w zakresie odpadów niebezpiecznych,
- likwidacji dzikich wysypisk

Dziedzictwo naturalne (bioróżnorodności)

Priorytet inwestycyjny 6.2. zaspokojenie znaczących potrzeb w zakresie inwestycji w sektorze gospodarki wodnej, tak aby wypełnić zobowiązania wynikające z prawa unijnego

Najważniejsze typy przedsięwzięć:

Priorytet inwestycyjny 6.2. koncentrować się będzie na następujących typach przedsięwzięć:

- kompleksowe wsparcie gospodarki wodno-ściekowej, w tym wyposażenie aglomeracji w odpowiednie systemy odbioru ścieków komunalnych, budowę oczyszczalni ścieków bądź poprawa parametrów już istniejących oczyszczalni, wsparcie dla gospodarki osadami,
- budowa i modernizacja linii wodociągowych (systemy zaopatrzenia w wodę, ujęcia i stacje uzdatniania wody) – jedynie w przypadku gmin o najniższym wskaźniku zwodociągowania, realizowane łącznie z infrastrukturą, służącą oczyszczaniu ścieków. Szczegółowa delimitacja obszarów o najniższym stopniu zwodociągowania dokonana zostanie w kryteriach wyboru projektów dla RPOWŚ 2014-2020
- zakup urządzeń i aparatury (np. mobilne laboratoria, instalacje kontrolnopomiarowe), zakup i remont urządzeń służących gromadzeniu, odprowadzaniu, uzdatnianiu i przesyłowi wody.

Dziedzictwo naturalne (bioróżnorodności)

Priorytet inwestycyjny 6.3. ochrona promocja i rozwój dziedzictwa kulturowego i naturalnego.

Najważniejsze typy przedsięwzięć:

Wsparcie uzyskują przedsięwzięcia, służące:

- ochronie, zachowaniu i zabezpieczeniu obiektów dziedzictwa kulturowego i obiektów zabytkowych,
- budowie, przebudowie i renowacji instytucji kultury oraz budowie, przebudowie, konserwacji i restauracji obiektów zabytkowych wraz z ich dostosowaniem do działalności kulturalnej, i w uzasadnionych przypadkach, działalności komercyjnej,
- zakupowi wyposażenia oraz konserwacji muzealiów, starodruków itp.,
- wsparciu i rozwojowi centrów informacji kulturalnej i promocji kultury,
- promocji walorów kulturowych i przyrodniczych regionu

Dziedzictwo naturalne (bioróżnorodności)

Priorytet inwestycyjny 6.4. ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz promowanie usług ekosystemowych, w tym programu natura 2000 oraz zielonej infrastruktury

Najważniejsze typy przedsięwzięć:

Wsparcie otrzymają projekty, służące:

- podniesieniu standardu bazy technicznej i wyposażenia parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody, wraz z opracowaniem planów lub programów ochrony dla obszarów cennych przyrodniczo,
- ochronie różnorodności biologicznej na obszarach miejskich i pozamiejskich w oparciu o gatunki rodzime np. banki genowe, parki miejskie, ogrody botaniczne, ekoparki,
- tworzeniu warunków dla prowadzenia działalności gospodarczej w oparciu o zasoby przyrodnicze regionu, poprzez ich promocję i zagospodarowanie do celów zrównoważonego i przyjaznego środowisku rozwoju turystyki,
- budowa i modernizacja niezbędnej infrastruktury związanej z ochroną, przywróceniem właściwego stanu siedlisk przyrodniczych i gatunków (również na terenach chronionych).

Dziedzictwo naturalne (bioróżnorodności)

Priorytet inwestycyjny 6.5. działania mające na celu poprawę stanu środowiska miejskiego, rekultywację terenów przemysłowych i redukcję zanieczyszczenia powietrza

Najważniejsze typy przedsięwzięć:

Do najważniejszych typów przedsięwzięć, objętych wsparciem w tym priorytecie inwestycyjnym, należą:

- projekty z zakresu poprawy jakości powietrza w sektorze MŚP, w tym instalacje i urządzenia do redukcji zanieczyszczeń powietrza, systemy monitoringu powietrza, projekty dotyczące ograniczania i monitoringu poziomu hałasu,
- projekty z zakresu rekultywacji terenów przemysłowych, w tym: likwidowanie izolacji tych obszarów od pozostałych przestrzeni miejskich, zabezpieczenie przed niekontrolowanym przedostaniem się zanieczyszczeń przemysłowych do wód gruntowych, zatrzymanie dalszej degradacji tych terenów, poprawa estetyki przestrzeni miejskiej, udostępnienie terenów dla mieszkańców (np. dla celów rekreacyjnych), ożywienie terenów przemysłowych poprzez wprowadzenie na teren rewitalizowany nowych inwestycji,
- systemy pomiaru zanieczyszczeń w miastach oraz systemy informowania mieszkańców o poziomach zanieczyszczeń.

Dziękujemy za uwagę

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię w ramach SZWAJCARSKIEGO PROGRAMU
WSPÓŁPRACY Z NOWYMI KRAJAMI CZŁONKOWSKIMI UNII EUROPEJSKIEJ

Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć, ul. Sławkowska 12, 31-014 Kraków

